

Boros történetek

Gáspár Gyula különös képeiről

Manapság palackozás előtt csillogó tisztára szűrik a bort, hogy ne csak finom, hanem szép is legyen. A borászok ehhez a művelethez négyzet alakú, fél centiméter vastag szűrőpapírt használnak, amelynek szép, rusztikus felülete van. Gáspár Gyula kalaznói festőművész ilyen használt borszűrőkön meséli el boros történeteit.



A dúzsi művésztelepet Lehmann György szólászatében szervezi nyaranta egy képzőművészekből álló baráti társaság. Az alkotóműhely egyik megálmodója, lelke és aktív résztvevője: Gáspár Gyula. E hely szelleme mindig is különös erővel hatott a kreatív művészekre.

Történt tavaly augusztusban, hogy néhány napig esett az eső. Mindenki beszorult a vincelérházba vagy a borkóstoló szobába. Gyuszi itt fedezte fel a viszonylag kis méretű borszűrő kartonokat, amelyeknek sajátossága, hogy a különböző borfajták más-más színűvé varázsolják.

Az estéknenti hosszas borozgatások, beszélgetések élményei, valódi történései szinte illuminációként kerültek a kartonokra, mintha valaki betűk helyett képekkel írta egy könyvet. Ahogy nézegetem Gáspár Gyula több mint félszáz rajzát, először a képek kicsit borongós, meditatív hangulata a legszembetűnőbb. A második felfedezés, hogy megtalálom a különböző borok sajátos ízét, illatát egy-egy munkában. Azután megérezem azt a filozofikus meseszöveget, amely igazán izgalmassá teszi ezt a sorozatot.

Minél tovább állok a képek előtt, minél hosszabban nézegetem őket, annál több réteg sejlik elő a történetekből. Az egymás mellett ülő zenészekről nemcsak az derül ki, hogy játszanak, hanem az is, hogy jó barátok, vonattal jöttek, s teljesen egyformán gondolkodnak a zenéről. Vagy a padon ülő három figura azt is elmondja, hogy nagyon meleg van, alig várják már, hogy a nap alászálljon, de addig is jót beszélgetnek. Arról, aki mappával ölében rajzolgat, s időnként meghúzza az üveget, kiderül, hogy elmélyülten képes dolgozni, kizárva agyából a külvilágot. Pedig a képeken csak beszélgetnek, ücsörögnek, dalolnak, borozgatnak, muzsikálnak, kinyitják a bort, várják a napnyugtát, vagy akár szerelmeskednek. Mind-mind egyszerű történet. De a borral átítatott kartonok valami

lényegessel toldják meg az egyszerű szépséget. Megérezem a bor illatát, zamata felidéződik a számban, átjár a levegő nyári heve, vagy megcsap a homályos pince hidege, elem villannak a szőlők és dombok színei. Sok arca van a képeknek. Lírai hangulatuk időnként drámaisággal párosul; hatásuk alól nehezen szabadulok.

Ma, ha borról vagy művészetről beszélünk, lehetetlen nem idézni Hamvas Bélát. „Mi a bor? Hieratikus maszk. Valaki van mögötte. Valaki, [...] aki ugyanabban a pillanatban él a Merkúr, az arany, az f-hang, a vörös szín maszkja mögött, aki egyugyanazon percben könny, beszéd, női nevetés, pápaszem és sült kacska. [...] minden egy, tehát tulajdonképpen minden mindenben megvan.” Azért pont ezt a néhány sort idéztem, mert úgy gondolom, Gáspár Gyula boros történeteiben is minden mindenben megvan. Benne van a szín, a rajz, a humor, az izgalom, a bölcsesség, a zene, a mese, az állandóság, a biztonság, a nevetés, a szeretet és a szerelem, az álmok, a vágyak és nem utolsósorban az ember. Együtt rezeg a kép a nézővel. Nem az értelmére hat, hanem az érzelmeire. Azt hiszem, a művészetnek az a legfontosabb feladata, hogy hason, és a művész szemén keresztül mutassa meg a világot vagy a világ egy kis részletét, amit fontosnak tart. Jelen esetben a bor, amely éppúgy hozzátartozik az emberhez, mint a kenyér, és a boros történetek, amelyeket mindig szívesen hallgatunk.

*Ghyczy György
festőművész*

A képek temperával és tussal készültek, méretük körülbelül 20x20 cm

